

FOGADJÁTOK BE EGYMÁST*

Textus: Róm 14,1–4 és Róm 15,7–8

„A hitben erőtlent fogadjátok be, de ne azért, hogy nézeteit bírálgassátok. Az egyik azt hiszi, hogy mindent ehet, az erőtlen pedig zöldségféléket eszik. Aki eszik, ne vesse meg azt, aki nem eszik. Aki pedig nem eszik, ne ítélje meg azt, aki eszik, hiszen az Isten befogadta őt. Ki vagy te, hogy más szolgája felett ítélsz? Tulajdon urának áll, vagy esik. De meg fog állni, mert van hatalma az Úrnak arra, hogy megtartsa... Fogadjátok be tehát egymást, ahogyan Krisztus is befogadott minket az Isten dicsőségére. Mert mondom: Krisztus a zsidóság szolgájává lett az Isten igazságáért, hogy megerősítse az atyáknak adott ígéreteket.”

Kedves Fiatall Testvéreim az Úr Jézus Krisztusban!

A ti közösségeitek: benső problémáitokat, bánataitokat és örömeiteket, konfliktusaitokat és küzdelmeiteket én közelebbről nem ismerhetem. Kicsit kívülről jöttem ma hozzátok, de Jézus Krisztusban hitem szerint testvéretek vagyok. S ezért e félévkezdő csendesnapon talán mégsem egy idegen ember áll előttetek. Pállal együtt kérem: fogadjatok be most magatok közé egy rövid időre. Nem tanárként, hanem Krisztus tanítványaként vagyok veletek, ezért hadd hajoljunk közösen az ige fölé! Pál apostol a Rómaiakhoz írt levelében, e teológiaiailag legsűrűbb, legmélyebb írásában sem feledkezik el a keresztyén élet gyakorlati kérdéseiről, a gyülekezet építéséről. Isten igazságosságáról, Krisztus engesztelő áldozatáról, a hit általi megigazulásról, a keresztségről, Izrael sorsáról vagy a hatalomnak való engedelmességről szóló hatalmas teológiai gondolatok sem térítik el Pált attól, hogy a gyülekezeti élet látszólag kicsinyes kérdéseivel foglalkozzék.

Pál apostol nem „szobateológus” volt, hanem az élet teológusa. Számára nem válik ketté elmélet és gyakorlat, ahol ő megfordul és beszél, ott minden „élesben” történik. A keresztyén közösség, a gyülekezet építése nem elvont teoretikus probléma, hanem valóság. Pál úgy építette a gyülekezetet, hogy eközben a zsidó szent szövegek – amit mi Ószövetségnek nevezünk – mindvégig átvették gondolkodását. Pál e szövegekben élt és mozgott, azt mondhatnánk, hogy – s teológusok társaságában talán szabad egy idegen szót használni – „intratextuálisan” gondolkodott.

A most minket is megszólító igében Pál apostol a befogadásról szól. Pál gondolkodásmódját követve lássuk először, mit jelent a befogadás az Ószövetségben, majd az Újszövetségben, harmadszor az egyházban, és végül egy teológus közösség életében.

1. Befogadás az Ószövetségben

Keresztyén hitünk története azzal kezdődik, hogy a bűn következtében, Istentől elidegenedett, törvénytelen gyermekek, fattyak lettünk, akik nem örökölhetik az Atya országát. Ádám eltékozolta az ajándékba kapott istenképüségét, s azóta önerőből képtelen arra, hogy kimásszon a szakadékból és visszakerüljön az élet forrásához.

Isten azonban kiválasztott, „adoptált” magának egy népet az engedetlen, rakoncátlan etnikumok tengeréből. „Népeimmé foglak tenni titeket és a ti Istenetek leszek.” (2Móz 6,7) Akit Isten kiválasztott, adoptált magának, azt nem taszítja el önmagától: „Hiszen nem veti el

---

* Elhangzott a Károli Gáspár Református Egyetem Hittudományi Karának félévkezdő teológus csendesnapján 2000. február 3-án.

az Úr a saját népét az ő nagy nevéért, mert tetszett az Úrnak, hogy saját népévé tegyen benneteket” (1Sám 2,22) – mondta búcsúbeszédében Sámuel.

Ezt a népet Isten támogatja, tanításokkal látja el, a nép hűtlensége ellenére is hű marad hozzá, és végezetül befogadja majd az ő dicsőségébe (Zsolt 73,24). Ugyanakkor az Úr állandóan figyelmezteti egykoron idegen, vad, törvénytelen népét, hogy emlékezzen arra, hogy ő is idegen és jövevény volt Egyiptom földjén, ezért neki is be kell fogadnia a jövevényeket, az idegeneket és az árvákat. Ha Veled ezt cselekedtem, Te tartozol azzal, hogy Te is hasonlóképpen cselekedj másokkal. (2Móz 22,20)

2. Befogadás az Újszövetségben

Az Újszövetség szerint Isten nemcsak kiválasztja, megszólítja, hanem „meg is látogatja” népét. (Lk 1,68;78) Az elveszés előtt álló emberiséget látogatja meg az Isten, s aki befogadja az ő egyszülött Fiát, az Isten fiává lesz. Jézus ezekkel a szavakkal sírt Jeruzsálem felett: „nem hagynak belőled követ kövön, mert nem ismerted fel meglátogatásod idejét.” (Lk 19,44)

János apostol a prólógusában arról ír, hogy a világosság bejött a világba, de a sötétség „nem fogadta be őt” (Jn 1,15), „a világ általa lett, de a világ nem ismerte meg őt” (Jn 1,10) „saját világába jött és az övéi nem fogadták be őt” (Jn 1,11).

Az a kisebbség, amely azonban mégis befogadta őt, és az Ő élő, éltető beszédét, azokat fiaivá adoptálja. „Akik pedig befogadták, azokat felhatalmazta arra, hogy Isten gyermekeivé legyenek.” (Jn 1,12) Akit fiúvá, gyermekévé fogad a mennyei Atya, az örökös is, mert örökölni fogja az ő országát.

Adoptálás révén a fiúság lelkét kaptuk, s nem a szolgaság vagy az idegenség lelkét hordozzuk többé, van otthonunk, „abbánk”, aki vár minket. Ahogy az Isten befogadott bennünket, nekünk is úgy kell egymást befogadni. Gyönyörűen ír erről Pál apostol a Filemonhoz írt levélben a megtért rabszolga Onézimosz érdekében „visszaküldöm Neked őt, vagyis az én szívemet... ha tehát engem társadnak tartasz, fogadd őt, úgy mint engem” (12 és 17. vers) A görög *proszlambanomai* kifejezés olvasható itt, ami a testvéri közösségbe, az egyházba való befogadást jelenti.

3. Befogadás az egyházban

Az egyház alapvetően befogadó intézmény. Nem exkluzív társaság, mint a gnosztikusok elit köre, vagy modern korunkban a szabadkőművesség páholya, ahová csak a „beavatottak” kerülhettek be. A krisztuskövető egyház univerzális igényű, s ezért nyitott mindenkinek! Az egyház, mint Krisztus teste testrészekként fogadja a tagokat, mindazokat, akik a keresztség szentségében részesültek. A zsidóságból lett keresztényeknek az volt az első nagy kihívás, hogy, hogy az egyház a körülmetéletleneknek, a pogányoknak is kinyitotta a kapuit. Pál apostol a pogányok apostola volt: a Római levél hirdeti legszebben, hogy a vad olajfát (a pogányokat) Isten beoltotta az eredetileg szelíd olajfába (a választott nép közé). Emezek hitetlensége – a letört ág – tette lehetővé a pogányok befogadását. De Istennek van hatalma arra, hogy újra beoltsa saját népét.

Azt hallottuk a felolvasott részben, hogy „Krisztus a zsidóság (a körülmetéltség) szolgája lett az Isten igazságáért, hogy megerősítse az Atyáknak tett ígéreteket.”. Ugyanakkor azért is, hogy a népek, vagyis a pogányok „irgalmáért dicsőítsék az Istent” (15,8–9) Krisztus

áldozatában tehát megerősítést nyert igazságossága és irgalma egyszerre, amelyek Krisztus nélkül feszültségben, sőt ellentmondásban álltak egymással.

A befogadottak népe képezi a testet, vagy más néven a *koinoniát*, a közösséget. Ebben a testben vannak erősebb és gyengébb tagok. Hogyan viszonyuljanak ők egymáshoz? Konfliktusok támadtak a római gyülekezetben is. Egyik ilyen probléma volt Pál apostol idejében a húsevés kérdése. Tudnunk kell, hogy Rómában a kis keresztyén gyülekezetet a pogány világ tengere vette körül, ahol a bálványáldozati kultusznak igen sok köze volt a mindennapi élethez. A mészáros, aki levágta az állatot, általában azt valamilyen Istennek szentelte oda – s ezáltal titokzatos kapcsolat létesült a hús és a pogány istenség között. Ezért a húsevés kérdésében a római és a pogány keresztyének gyülekezete is két csoportra oszlott. Az egyik vegetáriánus módon tartózkodott a húsevéstől, hiszen szerintük annak a pogány istenséghez volt köze. A másik csoport viszont azt vallotta, hogy semmi ereje sincs már a bálványoknak, s a húst semmilyen kultusz sem teszi tisztátalanná. A két csoport kölcsönösen gyanakodva nézett egymásra. Az első (orthodoxoknak is nevezhetnénk őket) túl lazának, szabadosnak (mai szóval liberálisnak) tartotta a másikat, a másik viszont hitben erősebbnek gondolta magát, mondván, hogy a pogány kultuszoknak már semmi jelentősége sincs, és a zöldségvők még nem jutottak el a Krisztusban elnyert szabadságra. Ebben a helyzetben mondja nekik Pál apostol, hogy egymás megítélése helyett fogadják be egymást: „Aki eszik, ne vesse meg azt, aki nem eszik, aki pedig nem eszik, ne ítélje meg azt, aki eszik.” (14,3)

A keresztyén közösség olyan *koinonia*, ahol az erősebbeknek a gyengéket kell hordoznia. Ne önmagatok körül forogjatok, ne magatoknak kedvezetek, hiszen Krisztus sem magának kedvezett, amikor az emberek gyalázatát a gyengék kedvéért magára vette. Ne pereskedjétek, ne méricskéljétek és ítélgessetek, hanem „Fogadjátok be egymást, ahogy Krisztus is befogadott minket az isten dicsőségére.” (15,7)

Mi rakoncátlan fattyak voltunk, de Isten Krisztus érdeméért mégis fiúvá adoptált minket. Krisztus követőiben a Krisztus lelke van, akivel együtt örökösök is vagyunk, s vele együtt részesedünk Isten szellemi javaiban.

A *koinonia* tehát részesítés-részesedés-részesülés egyszerre. A magyar nyelv elszegényedésére vall, hogy amíg a reformáció idején „közösülés” szóval fejezték ki a közösködést, azaz a szellemi-lelki javakban való részesedést, mára azonban a szónak a jelentése leszűkült. A szent javakban való részesülés látható formában az úrvacsorában jelenik meg.

A hívők közössége a *communio sanctorum*, az egyház *corpus mixtum*, azaz „kevert test” mint Augustinus is tanította. Ám ebben a kevert testben – mint Luther írja – „ki-ki másnak a szegényét el kell, hogy fedezze”. Fogadjuk be tehát egymást, hordozzuk egymás terhét, fedezzük el egymás vétkét – hiszen egy test tagjai vagyunk. Azzal teljesítjük be Krisztus törvényét, ha egymás terhét hordozzuk. Képzett vagy fiatal testvérem? A képzettségedet add tovább, mert az nem a tiéd, hanem a tanulatlanoké. Tiszta vagy? A tisztaságod nem a tiéd, hanem a bűnös testvéreidé. Osszuk és szórjuk egymás között szét talentumainkat, karizmáinkat, ne rekedjen meg nálunk az energia, hanem az egész testben áramoljon! Az egész testet kell éltetnünk a nálunk, vagy bennünk lévő erővel. Krisztus ebben a példánk, aki tisztaságát adta a mi bűneinkért, és isteni szabadságát áldozta fel, hogy a zsidóság szolgájává legyen.

Egy félreértést kell itt eloszlatnunk. Krisztus nem „külső példa”, akit nekem, bűnös embernek imitálnom kellene, ha így cselekszem, akkor állandóan kudarcot vallok. A középkori szerzetesség önmegváltó cselekedeteinek kudarcáról szól a reformáció. Akkor mégis mennyiben „példa” nekünk Krisztus? Annyiban, hogy mielőtt „példa” lenne, elsősorban ajándék ő nekünk. Isten adománya, hogy Krisztus lelkében részesít bennünket. Így immáron nem kívülről kell őt utánoznunk, hanem belülről, hiszen az Ő szent testének a tagjai

vagyunk. S ekkor, ha benne élünk, az *imitatio Christi* nem kinkeserves erőlködés, hanem természetes, szerves mozgás. Ha mozdul a fej, a végtagoknak is mozdulnia kell.

4. Befogadás a teológusok közösségében

Fiatal testvéreim, azzal jöttem közéték, hogy közösségi életetek részleteit nem ismerem, de mégis egy test tagjai vagyunk. Bizonyára, mint minden közösségben, nálatok is adódnak feszültségek és viszályok. Különbözőek vagyunk. Vannak, akik faluról jöttek, vannak, akik városból, vannak kollégisták és otthonlakók, vannak fiúk és lányok, párok és egyedül állók, vannak zsenik és szerényebb képességűek, vannak bibliaszövetségesek és vannak liberálisok. Fogadjátok be egymást! A fundamentalisták ne rekesszék ki a liberálisokat a hívők seregéből. A liberálisok pedig a fundamentalistákat az értelmesek közösségéből! Én nem vagyok fundamentalista, de tanultam a fundamentalistáktól, nem vagyok liberális, de tanultam a liberálisoktól. Ne zárjátok, ne rekesszék ki egymást, hanem egymás értékei által gazdagodjatok. Isten bölcsessége sokkal mélyebb a mi magunk gyártotta kategorizálásnál! Ha mi magabiztosan tudjuk, hogy ki az okos és ki a hívő, akkor elzárjuk magunkat Isten számunkra mindig új, friss igazságokat kinyilatkoztató meglepetéseitől.

A túl magabiztos hívők ellenpéldájaként álljon mindig előttünk Jézus és a kánaáni asszony története. Jézus is először keményen magabiztos és elutasító: „Csak Izrael népéhez jöttem.” De Jézus nem röstell meglepődni: „Asszony, nagy a te hited!” (Mt 15,28) Mi is történik? Jézus fölülmúlja Jézust.

Hívó testvérem, Te is múld felül a hitedet!

Okos testvérem, Te is múld felül az okosságodat!

És „fogadjátok be egymást, ahogy a Krisztus is befogadott minket az Isten dicsőségére”.

Ámen.

Imádkozzunk!

Mennyei Atyánk!

Hálát adunk neked, hogy szereteteinkkel megérhettük a sokszor szorongva várt 2000. esztendő! Köszönjük, hogy hátunk mögött tudhatjuk a vizsgák nehéz időszakát! Bocsásd meg nekünk, ha ellened vétettünk, és sok jótéteményedet elmulasztottuk. Tudjuk, hogy magunkat károsítottuk meg, ha ellened vétkeztünk.

Szent Fiú, Úr Jézus Krisztus! Add, hogy a te tiszta hangodat, örömhíredet mindig meghalljuk, s az értünk hozott áldozatodat szemünk elől sohase tévesszük!

Vigasztaló Szentlélek! Lehelj életet a mi gyenge hitünkbe! Bontsd le közöttünk az előítéletek falait, hozd el közénk az egymás megértésének és befogadásának pünkösdi csodáját! Igazságnak Lelke, jöjj közénk! A mi emberi igazságunk nyugodtan vesszen, de a te igazságod csorbát ne szenvedjen! Áldd meg magyar népünket! Légy jelen e féltékeny csendesnapon, és kísérd áldásoddal a most következő szemeszter minden napját! Veni Sancte Spiritus! Ámen!

